

שיבה ישראלית / תערוכה קבוצתית

מסך 1: יואב איתיאל / یوناب ایتيאל / Yoav Etiel

"עדיין לא התגלה מעיין הנעורים והזמן לא עצר מלכת. ובינתיים, השיער מאפיר ונושר, הגוף מצטמק, העור מתקמט והעיניים כהות. הזיקנה היא גורל אכזר, ממש כמו המוות שבא בסופה. אבל אסור להיכנע ללא מאבק. הנכנעים מתים בחייהם. הנאבקים, ממשיכים להיות פעילים עד גיל מבוגר ונפרדים בראש זקוף. במיוחד בורכו בזיקנה טובה הסקרנים, היוצרים והאוהבים. הם שומרים על זיק הנעורים, נשארים צעירים 'לנצח הזמני'. לא צילמתי את מיק ג'אגר, סולן האבנים המתגלגלות. אולי עוד אספיק עד יום הולדתו ה-70, בשנה הבאה. מי היה מאמין? אבל הספקתי לצלם ישראלים וותיקים, שמשדלים להיות חזקים ונמרצים גם כשמשא השנים כבד".

מסך 2: יואב איתיאל / یوناب ایتيאל / Yoav Etiel

"משנת 1990 ועד היום היגרו לישראל כ-170,000 אזרחים וותיקים - רובם ממדינות ברה"מ לשעבר. רבים אחרים הגיעו לגיל זה אחרי עלייתם ארצה. כ-60% מסך כל הגידול במספר הוותיקים בארץ בשני העשורים האחרונים נובע מגל ההגירה הזה. כ-20% מכלל הוותיקים היום הם עולים מברה"מ לשעבר. מאתיפיה עלו לישראל כ-5,500 אזרחים מעל גיל 65. בסוף שנת 2004 היוו הוותיקים ילידי אתיופיה כ-5% מכלל האוכלוסייה ממוצא אתיופי וכ-1% מכלל הוותיקים בארץ. עולים שהגיעו ארצה בגיל מבוגר חווים משבר קשה במיוחד. הם מתקשים במציאת עבודה, ברכישת שפה ובהסתגלות לתרבות המקומית. הפער התרבותי בינם לבין הדור הצעיר גדל ותחושות הנתק והניכור מעיקות. העולים הוותיקים והחברה הקולטת משדלים להתגבר על הקשיים. לפעמים זה מצליח. לפעמים פחות".

מסך 3: עירית גובי / ايريت جوبي / Irith Gubi

"אני מרבה לעסוק בנושאים חברתיים וחשוב לי להפנות את אור הזרקורים אל קבוצות אוכלוסייה מוחלשות, החסרות ייצוג הולם במוקדי הכוח. אני חשה שצילום בני 'גיל הזהב' הוא חלק מההתמודדות האישית שלי עם תהליכי ההתבגרות. בעולם המערבי רווחת הנטייה לקדש את הנעורים ואת המראה החיצוני. זאת, לצד הכחשה והתעלמות מתופעות הזיקנה. אני חולמת על חברה המטפחת את האדם המבוגר והעושה שימוש מושכל בידע שצבר ובניסיון חייו העשיר. הייתי רוצה לחיות בקהילה שאינה רואה בקשישים נטל ומטפלת בהם מתוך חיבה והכרת תודה. כי חייהם הם חיינו וזקנתם היא זקנתנו".

מסך 4: עמאר יונס / عمار يونس / Ammar younis

"אתה הולך לצלם זקנים בביתם' הסביר לי סעיד אבו שקרה מנהל הגלריה, 'תיחשף לסיפורים ומעשיות של גברים ונשים, שחלקם הגדול נולד לפני קום המדינה, אנשים שחוו חוויות מרתקות'. אום מרואן לא רצתה להצטלם. 'חראם יא איבני, אסור לאישה להצטלם'. את המשפט הזה שמעתי יותר מפעם אחת. בסוף כולן הצטלמו. זקנים הם כמו דוגמניות בראשית דרכן. איפה שתעמיד אותם יעמדו, היכן שתבקש מהם להסתכל יסתכלו, והאישה תמיד תביים את בעלה: 'סדר את העבאיה יא אבו מחמוד', 'אמרתי לך להתגלח יא אבו ג'האד', 'צלם אותו ליד הספרייה, עם כל הספרים והתעודות'. הכל מתנהל כשורה עד שהמואזין פוצח בקריאת אללהו אכבר. אז אתה יכול לדבר לקירות, או לצלם אותם..." (הצילומים בתערוכה זו באדיבות הגלריה לאמנות באום אלפחם).

מסך 5: רבקה נתן קובלסקי / ريبيكا ناتان كوفالسكي / Rebecca Nathan Kowalsky

"בעיני אין דבר כזה 'אדם זקן', יש פשוט 'אדם'. הגיל אמנם נותן את אותותיו בגופינו והבליה היא גזירת גורל אנושית, אבל הנשמה מנשבת במפרשי האישיות מיום הגיחה לעולם עד שיבתה לבורא עולם. תמונות הנשים ממחישות את העובדה שחיים של תסיסה, יצירה והנאה מתקיימים בכל גיל. הם אינם מותנים בזהותו הדתית, המגדרית או הדורית של האדם".

מסך 6: אלי סגל / أيلي سيجل / Eli Segal

"אני מסתובב במחוזות ילדותי, מלקט במצלמה פיסות של שמחת חיים, להבת תפילה וחברותא קהילתית - מנסה להפוך את הצבעים לשחור-לבן ואת השחור-לבן לצבעים. מעמדו של הזקן בחברה החרדית רם וחשוב. כולם נושאים עיניהם לרבנים, לגדולי התורה ולאדמו"רים. אדם חרדי מתחנך מגיל צעיר לכבד את המבוגרים. אדם שהאריך חיים נתפס כמי שקנה ניסיון וחכמה ולכן ניחן בראיה רחבה ועמוקה יותר של המציאות, כנאמר: 'שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך' (דברים לב, ז). גם אמונת היסוד של 'דור הולך ופוחת' משפיעה, לאמור: ככל שהאדם מבוגר יותר, כך יום לידתו קרוב יותר למעמד הר סיני".

מסך 7: אילן פורת / אילן פורת / Ilan Porat

"בשלהי שנות השמונים החל בראש העין תהליך מואץ של בינוי ופיתוח, המחולל תמורות במרקם הפיזי והחברתי של העיר. בין השנים 1995-2010 כמעט שהוכפלה האוכלוסייה המקומית, רמת החיים עלתה והפרופיל הדמוגרפי התגוון. בהיותי תושב ראש העין אני חש מחויבות לתייעוד עברה הפיזי והחברתי של העיר. התושבות הוותיקות הן זן מיוחד של נשים מסורתיות, חזקות ומלאות חיים. דמותן היא חלק בלתי נפרד מדמותו של היישוב, המזוהה יותר מכל יישוב אחר בארץ עם יהדות תימן. הבגדים, כיסויי הראש, העדיים, לצד תווי הפנים חרושי הקמטים – מהווים מעין סמל צילומי חי לעולם ההולך ונעלם".

מסך 8: אילן פורת / אילן פורת / Ilan Porat

"ניסיתי להציג את הפנים המגוונות של הדור המבוגר החי בתוכנו – קבוצת גיל שחוותה בחייה הארוכים אירועים דרמטיים, והטביעה חותם עמוק על חברתנו. אני משתדל לצלם את האנשים בסביבתם הטבעית, ללא העמדה מלאכותית. בחרתי מקומות מגוונים ברחבי הארץ, והתוצאה היא דיוקן רב גווני של בני "גיל הזהב" מיישובים, קבוצות מוצא ומעמדות שונים. אני אוהב להתבונן בפני האדם המבוגר, הן משום שהקמטים מדגישים את קווי האופי והן משום שהם מסמלים את תלאות החיים, התבונה, הניסיון, ההשלמה, העצבות ובדידותו של האדם".